

Arxiu Montserrat Riu Mas i les Monges Vetlladores a Solsona

Al número 53 del carrer de Llobera de Solsona hi ha una casa coneguda popularment com a **ca les Monges Vetlladores**, perquè va ser la residència, durant més de 40 anys, de les Germanes Missioneres Filles del Sagrat Cor de Maria (Germanes Cordimarianes), des d'on feien una de les seves grans tasques que tenien encomanades, la **vetlla de malats**.

Gràcies a aquesta comunitat, les famílies solsonines podien disposar de **serveis de vetlla i guarda**, acollint a gent necessitada i anant a casa de famílies amb pocs recursos on hi havia algun malalt. On hi havia necessitat, va escriure en Ramon Gualdo, hi portaven consol, companyia, bondat, tracte amable, paciència, engrunes d'il·lusió, somriure...

També se les recorda perquè van emmidonar i planxar amb cura, entre d'altres coses, molts dels aixovars que les núvies solsonines prepararen amb il·lusió i pogueren mostrar cofoies a familiars, amics, veïns...

L'any 1936 també van patir les trifulgues de la guerra civil. Les van tancar durant un dies a la casa dels Masos, que es va fer servir de presó, per anar després a cuidar els malalts de tuberculosi del sanatori del Miracle que, per a tractar aquesta malaltia, s'havia convertit el seu monestir benedictí. Després de la guerra van tornar a Solsona.

L'any 1920, poc abans de morir, la Mare Güell, fundadora a Cervera de l'orde de les Germanes Cordimarianes, va tenir la satisfacció de fundar la nova comunitat de Solsona. Per petició del bisbe Valentí Comellas Santamaria, van arribar a Solsona dues germanes acompanyades per la Mare Güell per tenir cura d'una tia del Sr. Bisbe i mes tard d'un sacerdot.

El 17 de març de 1921 van trobar un pis, a la casa Bonany del carrer de Sant Roc número 5, fent la fundació a Solsona de la comunitat de les Germanes de la Vetlla. L'any 1923 es van traslladar a la casa del carrer de Llobera número 53, adquirida pel Sr. Bisbe com a residència definitiva de la comunitat.

Aquest servei és va donar durant més de 40 anys, fins l'11 d'agost de 1964, qua es va suprimir la comunitat de la casa del carrer de Llobera per fusionar-se amb la Comunitat del Seminari de Solsona.

El 3 de setembre de 2018 es va fer l'acte de comiat de les 4 darreres monges Cordimarianes de Solsona.

Fotografia (1960?) de l'arxiu **Montserrat Riu Mas**, possiblement feta des de la casa ca l'Albets o Aubets durant una processó de Corpus, on es poden veure algunes de les monges i una catifa de flors, pròpia d'aquesta diada i que es feien pels carrers de Solsona. Marcat amb una "x" el pare de la Montserrat.

Al final del carrer s'hi veu el castell que li dona el nom, amb el seu portal. Girem a l'esquerra i passem per davant del convent de les Monges i Plaça de Sant Isidre, antigament Plaça i Font del Castell, vers el **Carrer de Llobera**, trobant-nos enfront d'una casa que crida l'atenció i en la que darrerament hi estava establerta una comunitat de Monges de la Vetlla. Quan hi residien els Soler, solia ésser la casa en la que s'acollien les personalitats religioses que venien a Solsona en missions pastorals. Aquí va residir-hi el **Pare Claret** quan vingué a Solsona a predicar-hi la seva famosa missió; i aquí també va fer-hi estada **Santa Joaquina de Vedruna i de Mas**, quan vingué per a fundar-hi la seva comunitat de carmelites que tenen cura de l'hospital.

Fragment de la "Guia Breu de Solsona Ciutat", publicada al programa de la Festa Major de Solsona de l'any 1970.

Fotografies de fulls del llibre “FUNDACIÓN Y CAMINO DE LAS HERMANAS CORDIMARIANAS EN SOLSONA 1920-2018”. Editat per Conxita Colomé Serra.

Fuentes de información:

Libro de las Hermanas *Historia de la Congregación de Solsona*.

Libro de Joan Obiols Rius *La paraula era Fátima*

<http://www.residencia-mguell.org/>

Fotografías: Hortènsia Caball, Herminia y Mercè Miralles, Teresa Camps

Revisión: Jaume Sidera Plana

Edita: Conxita Colomé Serra

Diseño y maquetación: Josep M. Borés Casafont

Corrección de textos: Eva Jané Pujol

Impresión: Apunts Gràfics, SL - Solsona, agosto 2018

Segunda edición: Noviembre 2018

Preu unitari: 8€

3. FUNDACIÓN EN SOLSONA

Cuatro pinceladas sobre las Hermanas que han pasado por Solsona sirviendo a los estudiantes y sacerdotes durante 98 años.

El 1920, poco antes de morir, la Madre Güell tuvo la satisfacción de fundar una nueva Comunidad, esta vez en Solsona, por petición del Sr. Obispo Valentí Comellas Santamaria. Habló con la Madre Mercedes Perelló, entonces Superiora General de la Congregación de las Hijas del Inmaculado Corazón de María.

Llegan dos Hermanas acompañadas de la Madre Güell: Concepción Estruch y Felisa Payás a casa del Sr. Obispo Valentí Comellas, para cuidar una tía suya y más tarde a un sacerdote.

Las Hermanas de la “vela en Solsona” 1921-1964

1921. El 17 de marzo encontraron un piso, la casa Bonay, en la C/ Sant Roc, n. 5. Hicieron la primera fundación en Solsona como Hnas. de la Vela. Cinco religiosas se quedaron a cuidar enfermos en las casas de la Ciudad. También salían algunas veces a pueblos vecinos.

Llegan las Hermanas muy contentas y con entusiasmo, con la garantía de que Jesús va con ellas; es su paga y su impulso. Y son capaces de superar dificultades y problemas que a nosotros, la generación del confort, nos parecen grandísimas e indisolubles.

Las fundadoras de la nueva Comunidad

Las fundadoras de la nueva Comunidad de la Casa-Vela de Solsona son:

Madre ROSALÍA TO

Hna. DOLORES FONTELLES

Hna. CONCEPCIÓN ESTRUCH

Hna. INÉS FERNÁNDEZ

Hna. FELISA PAYÁS

Palacio Episcopal

Casa Bonay situada en la C. Sant Roc de Solsona, 5

Monges Vetlladores a Solsona - Arxiu Montserrat Riu Mas

Acompaña, a las Hermanas, la Madre Mercedes Perelló "el brazo derecho de la Madre Fundadora". En Solsona las señoras de la Conferencia de San Vicente de Paul se cuidan de preparar, arreglar y poner la casa en condiciones. Y acompañan a las Hermanas, el día de su llegada a la Ciudad, al Palacio Episcopal donde el Sr. Obispo las espera con los brazos abiertos. Despedida la comitiva, rezan junto con el Prelado el Rosario, en Palacio, y el Sr. Obispo las sienta, a las Hermanas, en su mesa a cenar.

En la casa Bonay

El Dr. Comellas encarga que se acompañe a la Comunidad a la casa que les ha sido preparada, con un magnífico oratorio particular, que pasa a ser semipúblico con el permiso del Prelado, para que las Hermanas pudieran tener el Santísimo en casa. El mismo Sr. Obispo celebra la primera Misa en el Oratorio de la Comunidad. En la casa hay un patio bastante grande en donde podrán salir a tomar el aire el poco tiempo que les quede.

Solsona ya tiene Hermanas Veladoras. Están dispuestas a atender a cuantos enfermos puedan. Y empiezan su misión.

Nuevo domicilio

1923. Más tarde se trasladaron a la casa de la C/ Llobera, 53, adquirida por el Sr. Obispo, para que sirviera de residencia definitiva de la Comunidad de "la Vela". Cuidan de los enfermos de Solsona.

Sabemos por ejemplo que fueron también a cuidar a una enferma en Artesa de Segre y a otra en Goufsaus. Además de velar sin cobrar nada, planchaban, bordaban y rayaban albas; también algunos zurcidos, cobrando alguna cosa para poder comer.

Llevaban una vida austerísima.

1930. Fallece la Hna. Matilde Vilagrossa

El médico ve la necesidad de operarla y la llevan a Barcelona a la clínica del Dr. Llauredó, de la que cuidaban también las Hermanas. Ya no sale de la clínica con vida.

Casa situada en la C/ Llobera, 53 residencia de la Comunidad desde el 1923 al 1964

4. TIEMPO DE PERSECUCIÓN 1936-1939

Empieza la dispersión de la Comunidad

Antes de julio de 1936 corrían aires de revolución y de persecución religiosa. Parecía que Solsona estaba resguardada de las posibles tormentas de todo género.

La persecución se cebó cruelmente también en Solsona y en las comunidades femeninas en concreto en las Hermanas Cordimarianas que estaban distribuidas en dos comunidades: en la casa de la Vela y en el seminario.

Registro en la casa de la vela

1936. La Comunidad en la Casa de la Vela constaba de:

Madre CONCEPCIÓN ESTRUCH AYMERICH
Hna. DOLORES FONTELLES ARDIACA
Hna. INÉS FERNÁNDEZ PERERA
Hna. ISABEL ESTRUCH AYMERICH
Hna. DOROTEA RIBERA GARCÍA
Hna. CELINA FARRERO JORDANA
Hna. MARGARITA ABAT
Hna. PRESENTACIÓN SERRA VILANOVA
Y dos novicias Mª ROSA y ÀNGELS ESTRUCH

Llaman a la puerta. Aparece un chico que pide por una tal Inés Fernández. La Hermana Inés es precisamente la portera. Le abre pensando que se trata de un familiar o persona conocida. Parecía que iba el chico solo, pero dio un silbido y comparecieron todo un grupo diciendo: "Nadie se mueva: un registro".

Eran agentes del S.I.M., servicio de investigación militar.

Decir S.I.M. en tiempo de guerra era decir miedo, temor. A nadie se le ocultaba los procedimientos criminales y torturas de las terribles checas del S.I.M.

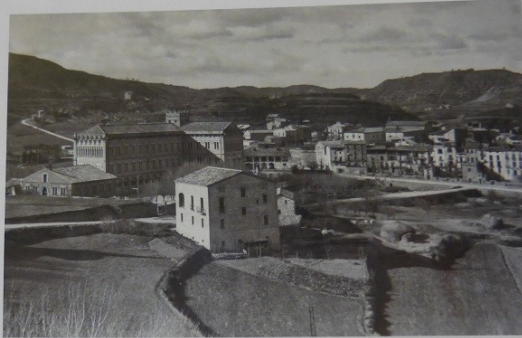
Estos elementos habían ido a caer a Solsona, precisamente. Además siempre hay alguna alma pequeña que se le ocurre hacer el juego al diablo: Hicieron una denuncia de que en Solsona se notaba demasiado olor a cera y las pobres "monjas de la Vela" fueron de las primeras víctimas de la malévola declaración.

Entran los agentes y piden por la superiora, a quien mandan que les acompañe para hacer las pesquisas: "porque allí debe haber muchos curas escondidos". Además les han dicho que "todos los días se dice Misa". La hermana portera se pone delante de la Madre: teme alguna mala pasada. Pero un hombre la saca de un empujón.

Monges Vetlladores a Solsona - Arxiu Montserrat Riu Mas

1936. Empieza la guerra civil

El 23 de julio, las Hermanas están dispuestas para marchar, como se les ha ordenado. No tienen tiempo de recoger nada, ni piensan en hacer maletas. Un paquetito de mano cada una y nada más. De momento, las llevan delante del jefe militar de la plaza. El hombre está rabioso; promete hacer una buena "limpieza en Solsona, porque son una cueva de "fascistas", porque hasta los mismos rojos han acompañado al Obispo hasta la frontera francesa. Y ahora lo van a pagar las religiosas".

Casa de Els Masos - primera prisión donde encerraron a las Hermanas de la Vela- y seminario.

Se llevan presas a las Hermanas

1ª PRISIÓN: El 23 de julio. Pasan ocho días en casa de Els Masos, de una familiar de la Hna. Presentación (de Cal Casalets).

Las dejan encerradas ocho días en la casa de Els Masos, que sirve de prisión. Se han incautado de una buena parte de la casa familiar de la Hna. Presentación Serra. A los dueños de la casa, les han dejado un rincón para vivir toda la familia.

Allí tienen presas a las Hermanas que habían encontrado en la casa de la Vela al ir hacer el registro:

Santuari del Miracle

El Miracle

Los rojos habían organizado un sanatorio en El Miracle, para poder decir que una casa de religiosos -los benedictinos-, prestaba ahora un mejor servicio. El Comité revolucionario pide a la Madre Concepción Estruch si algunas hermanas quieren ir a El Miracle a cuidar enfermos tuberculosos. La Madre acepta la propuesta. Les dijeron que les pagarían algo, y como no tenían nada para comer pensó que sería una ayuda, aunque nunca les pagaron nada. Ahora, el horizonte se oscurece y peligra de manera evidente: *toda persona que más o menos afecte a la religión puede ser víctima de la persecución.*

Corre el rumor de un gran peligro de bombardeos y muchos enfermos se reparten entre las casas de campo. El pánico cunde también entre la gente civil. También se llevan a las Hermanas que los cuidaban: Hnas. Dolores Fontellas, Isabel Estruch, Dorotea Ribera, Providencia Martínez, Agustina Tristán. A El Miracle fue también la Madre Orobítg. La Madre Consejo Torné se marcha de la casa de Vela. Tampoco puede quedarse en la casa la Madre Carme Roig (inválida).

La Comunidad del seminario

Al estallar la guerra la Comunidad del seminario estaba compuesta de las Hnas.

Madre PROVIDENCIA MARTÍNEZ

Hna. MARGARITA ABAT

Hna. ESPERANZA VILA

Hna. FRANCISCA CIERZO

Y es posible que alguna más.

En julio las Hermanas tuvieron que abandonar el seminario que ellas tenían a su cargo. También lo habían abandonado los superiores, los profesores y los seminaristas, que en su mayoría estaban con sus familias de vacaciones.

Monges Vetlladores a Solsona - Arxiu Montserrat Riu Mas

Apostolado - Adoración Nocturna

1955. Desde marzo de 1955 en la Capilla de la Comunidad hacen la Adoración Nocturna un grupo de jóvenes y señoras.

Las Hermanas procuran medios y ambiente apropiado para que las adoradoras puedan ejercer su oración de alabanza y reparación, el segundo martes de cada mes. Pasan toda la noche haciendo compañía a Jesús turnándose de dos en dos cada hora. A las diez de la noche empieza la Adoración hasta las cinco de la mañana y termina con la Eucaristía y a las cinco y media se marchan cada cual a su casa.

Las Hermanas a las seis de la mañana empiezan su trabajo de vela en las casas cuidando enfermos, hasta las diez de la noche, en que cambia el turno. A las seis vienen a buscarlas y a las diez las vuelven a acompañar y si necesitan otra por la noche se cambian las Hermanas, y así sucesivamente.

1955. El día 11 de junio en la misma capilla, el Sr. Obispo Don Vicente Enrique y Tarancón, impone a las adoradoras la insignia propia de la asociación y hace una plática alusiva al acto. Están presentes los dirigentes de la Adoración Nocturna de Barcelona y de Manresa.

Supresión de la casa de la Vela

1964. El día 11 de agosto queda suprimida la Comunidad de la casa de la Vela de Solsona de la C/ Llobera y se fusiona con la Comunidad del seminario.

Capellanes de la casa de la Vela de Solsona

Dr. Josep Pont Gol, Rdo. Ramon Sala, Dr. Ramon Gras, Antonio Santamaria.

Superioras que han regido la Comunidad de la Vela

Madre ROSALIA TO marzo 1921 - agosto 1922

Madre CONCEPCIÓN ESTRUCH septiembre 1922 - julio 1926

Madre Mª SALOMÉ MIRAVET agosto 1926 - enero 1927

Madre CONCEPCIÓN ESTRUCH febrero 1927 - septiembre 1939

Madre ANA RUIZ septiembre 1939 - septiembre 1945

Madre CONCEPCIÓN BREY septiembre 1945 - septiembre 1946

Madre MARIA PEDRÓS septiembre 1946 - septiembre 1948

Madre Mª SALOMÉ MIRAVET septiembre 1948 - marzo 1953

Madre MERCEDES SARRI marzo 1953 - noviembre 1954

Madre ANA RUIZ noviembre 1954 - septiembre 1955

Madre CELINA FARRERO septiembre 1955 - enero 1957

Madre CARMEN FARREROS enero 1957 - octubre 1957

Madre CONSEJO TORRÉ octubre 1957 - octubre 1963

Madre CARMEN FARREROS octubre 1963 - marzo 1964

Articles del Celsona de l'any 2018

Història local
Redacció

La casa de la Vetlla

A final d'aquest mes d'agost, les Germanes Missioneres Filles del Sagrat Cor de Maria, finalitzaran els serveis que han prestat al Seminari perquè "s'han fet grans i no hi ha germanes per suplir-nos". Fa uns dies van rebre un petit agraïment (vegeu Celsona número 1086).

Una de les grans tasques de les Germanes ha estat històricament la Vetlla. Durant més de 40 anys, les famílies solsonines podien disposar del servei de Vetlla i guarda anant-les a buscar a casa seva. Molts recordareu el seu domicili, al carrer Llobera, 53.

La història s'inicia d'aquesta manera:
El 1920, poc abans de morir, la Mare Güell va tenir la satisfacció de fundar una nova comunitat, aquest cop a Solsona, per petició del sr. bisbe Valentí Comellas Santamaria. Va parlar amb la Mare Mercedes Perelló, llavors Superiora General de la Congregació de les Filles de l'Immaculat Cor de Maria. Arriben dues Germanes acompanyades de la Mare Güell: Concepció Estruch i Felisa Payás a casa del sr. bisbe Valentí Comellas, per tenir cura d'una tia seva i més tard d'un sacerdot. El 17 de març de 1921 van trobar un pis, la casa Bonay, al C / Sant Roc, núm. 5. Van fer la primera fundació a Solsona com a Hnas. de la Vela. Cinc religioses es van quedar a cuidar malalts a les cases de la ciutat. També sortien algunes vegades a pobles veïns...

Des de Celsona, fem una crida, a tothom qui d'alguna manera especial las Hermanas de la Vela van acompanyar i en vulguin expressar el seu agraïment. Si disposeu d'experiències o fotografies i ho voleu fer, truqueu al 973 48 17 19, la setmana vinent i la següent ho publicarem en agraïment públic als seus gairebé 100 anys de servei.

Reflexió
Ramon Gualdo

Monges cordimarianes o monges de la Vetlla

Un grup de monges plenes de bondat. Les vàrem tenir aquí a Solsona molts anys. En parlem perquè hem arribat aquell moment tristot que hem de dir: "se'n van, marxen". Les poques que hi quedaven deixen la ciutat. Havien aparegut a Solsona les primeres a l'any 1920. El bisbe Valentí Comellas els va oferir un local per a la primera estada. Es van instal·lar en un pis del carrer Sant Roc. Més tard van situar-se al carrer Llobera número 53. Algú deu dir: Què feien les monges de la Vetlla? Doncs acollien gent necessitada. Anaven a casa de famílies amb pocs recursos, on hi havia algun malalt. Allà hi portaven consol, companyia, bondat, tracte amable, paciència, engrunes d'il·lusió, somriure...

A l'any 1936 també van patir les trifolgues de la guerra civil. Van topar amb la presència d'uns grups de gent carregada d'odi o de bogeria, que perseguïen monges i capellans. Van haver de fugir. Després d'haver patit trasbalsos, empresonaments i moments durs, acabada la guerra van tornar a Solsona. Van fer molts serveis i de diferents sistemes, i a llocs diferents, però sempre sense mandra. Si ara els hem de dir adéu, hi hem d'afegir agraïment. Per la feina ben feta,

per la seva paciència, la immensa bondat... Una abundor de qualitats i virtuts, amabilitat, calli.

És una valuosa herència que ens han deixat, molt digna. Cal que tinguem traça en recollir-la i treure'n resultats positius.

Membres de la Congregació al Seminari l'any 1960

Monges Vetlladores a Solsona - Arxiu Montserrat Riu Mas

Les monges vetlladores del costat de casa

La família Montaner Mangas van acomiadar les germanes de la Vetlla fa uns dies.

Per a mi ha estat un privilegi poder estar i compartir durant molts anys de la meua vida al costat de les Monges Vetlladores (com les dèiem abans). Al ser-ne veïna al carrer Llobera, vaig poder compartir des de la seva feina i el seu amor pels malalts i la seva companyia.

Recordo molt bé el nom de moltes que van estar a Solsona; la Madre Anna, que va morir a la casa del carrer Llobera; la Madre Candelaria, la Madre Salina i d'altres que vèiem contínuament sempre tant abnegades amb els malalts. Moltes vegades les havia acompanyat i els havia fet algunes compres si elles no podien sortir, i fins i tot els meus fills petits també les acompanyaven si calia.

Recordo perfectament quan va morir la meua mare ja fa 59 anys. Elles van ser sempre al nostre costat nit i dia amb tant d'amor que mai no podré agrair prou tot el que van fer.

Recordo també molt clarament la capella preciosa que tenien dins a casa i els cants que se sentien des de tot arreu.

Tinc present la Madre Salina, quan la meua filla petita de mesos va agafar un catarro o tosferina: La Madre venia cada via a visitar-nos i un dia em va dir "*no tinguis por, no li passarà res, la nostra madre Güell la curarà*" i gràcies a Déu així va ser, encara avui dia viu en molt bon estat de salut. Ella també em va ensenyar a posar injeccions.

Mai no podré agrair tot el que van fer per la meua família. Sento moltíssim la seva marxa definitiva de Solsona i espero de tot cor que el seu record perduri sempre amb mi.

Que la Madre Güell vetlli sempre per tots nosaltres i per tot Solsona.

Amb molt d'amor i agraïment;
Solsona, a 18 d'agost de 2018

Reflex
Javier Ochoa

A
un petit
La forti
vigilant
i obser
sota la
amb f
a mé
com
pedi
del f

pet
lin
a
hi
c
r

Referència a les **Monges Vetlladores** que fa el bisbe **Antoni Deig i Clotet** en el seu article “La venerable Mare Maria Güell” publicat a Quaderns de Vilaniu número 40 de l’any 2011.

Aportació que continuen fent actualment les religioses de la Congregació que va fundar la Mare Maria Güell

Seguint la línia marcada per la Fundadora i per les constitucions de la mateixa Congregació, les missioneres Filles del Cor de Maria han continuat el seu treball de pregària i de servei, ampliant-lo a moltes altres parts de la geografia. Ja no és solament l’Hospital de Cervera el seu camp de treball (certament encara hi continuen fent-hi bona tasca), sinó que s’han dedicat a clíniques, ensenyament, seminaris...

Per parlar del meu **Seminari de Solsona**, us he de dir que vam fer una festa els capellans del Bisbat en honor de les religioses Missioneres Filles del Cor de Maria

l’any 1997, **quan feia 75 anys seguits del seu servei al Seminari de Solsona**. Els seminaristes i seminaristes que hem passat per les seves mans i hem estat cuidats per elles en el menjar, en la neteja de la roba... —jo també hi vaig estar estudiant allí durant 10 anys, cuidat per elles, i puc donar un feiaent testimoni— sabem de les seves virtuts. Aquell dia dels 75 anys la Superiora General, que va assistir a la festa, ens va dir en acabar l’acte solemne:

...

Si enumerem els altres serveis que porten a terme les germanes missioneres Filles del Cor de Maria veureu que, malgrat el descens de vocacions, malden per arribar tant com poden al servei que els va confiar la seva fundadora. Hospitals, col·legis, seminaris, residències d’ancians, etc. A la meua diòcesi de Solsona hi tenien establertes vuit comunitats que cuidaven diverses atencions: a Cervera, el Sant Hospital i el Noviciat; a **Solsona**, el Seminari i la **vetlla de malalts**; a Bagà, un asil; a Viladomiu Nou, vetlla de malalts i escola; a Sant Llorenç de Morunys, Vetlla i escola; a la Colònia Guixaró, guarderia de nens.